مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دوره دوازدهم، شماره ۱و ۲،بهار و تابستان ۱۳۹۶
صفحه: ۲۶-۱۳

Journal of Medical Education and Development
Vol. 12, No.1& 2, Spring & Summer 2017
Pages13-26

مدیریت کلاس درس برای آموزش دانشجویان بی انگیزه

شهرزاد غیاثوندیان[۱]، شکوه ورعی[۲]، محمد علی یادگاری[۳]، اکبر پوررحیمی[۴]، علی آقاجانلو*[۵]

چکیده

مقدمه: هدف از آموزش پرستاری تربیت دانش آموختگانی است که بتوانند به عنوان عضوی از تیم سلامت در عرصه های مختلف به ارائه خدمات بپردازند. لذا جهت افزایش کیفیت آموزش دانشجویان پرستاری انگیزش نقش اساسی دارد.

روش بررسی: مطالعه حاضر مروری یکپارچه از شواهد است که بر اساس روش بروم(Broome، ۲۰۰۰) در طی سه مرحله جستجوی متون، ارزشیابی داد ه ها و تحلیل داد ه ها انجام گردید. پایگاه‌های اطلاعاتی،IranMedex، Magiran، SID، EBSCO ، EMBACE، MEDLINE، Irandoc و CINAHL با کلید واژه های مدیریت کلاس درس، سبک های مدیریت کلاسی، روش های تدریس برای دانشجویان، دانشجویان بی انگیزه و Classroom management, unmotivated student، Management Style Classroom ، Instructional Skill مورد جستجو قرار گرفت .از ۱۴۶۴ مقاله و چکیده مقاله به دست آمده، نهایتاً ۴۳ مقاله بر اساس معیارهای ورود بررسی شدند. جهت تحلیل، داده‌های استخراج شده از منابع اولیه پس از مقایسه یک به یک بصورت جمع بندی یکپارچه و واحد، نظم داده، طبقه بندی شده و خلاصه گردیدند.

نتایج: چالش ها و راه‌کارهای متعددی در خصوص مدیریت کلاس درس برای تقویت انگیزش دانشجویان وجود دارد که در سه مضمون استفاده از روش های نوین تدریس، بهبود محیط یادگیری و بهبود تعاملات و ارتباطات قرار داده شد.

نتیجه گیری: با توجه به افزایش علل بی انگیزگی در دانشجویان پرستاری بایستی در راستای ارتقای مدیریت کلاس درس از سبک های نوین تدریس به ویژه سبک تعامل گرا که می تواند جو مناسبی و با انگیزشی را جهت آموزش و تربیت نیروی کارآمد پرستاری فراهم سازد، استفاده کرد.

کلمات کلیدی: مدیریت کلاس درس، انگیزش، پرستاری

۱- دانشیار، گروه داخلی و جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
۲- استادیار، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
۳- دانشجوی دکترا ، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
۴- مربی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی زنجان، زنجان، ایران.
۵- دانشجوی دکترا، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.
* (نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۰۹۱۹۳۴۸۱۷۹۸، پست الکترونیکی: aliaghajanloo2001@yahoo.com
تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱۰/۱۸ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۵/۱۸

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

مقدمه

مدیریت کلاس درس اولین سطح مدیریت آموزشی است و پایه‌ی سطوح بالاتر محسوب شده و در شکل دادن به ساختار آموزش و فرایند تدریس و ساخت شخصیت و روند ذهنی، عاطفی، آموزشی و تربیتی دانشجویان و ارتقای کیفی نظام‌آموزشی نقش اساسی دارد (۱). اگرچه کارایی مدرس براساس نگرش، اهداف و شخصیت از یک سو و همه جانبه بودن او بر اساس مهارت در توانمندسازی دانشجویان از سوی دیگر سنگ بنای مدیریت‌کلاس درس است، اما مدرس به‌مهارت‌ها و فنونی نیاز دارد که شرایط بهینه‌ای را جهت تبدیل محیط کلاس به محیطی جذاب، شاد و مثبت به منظور حداکثر تعامل برای تحقق یادگیری خلق کند(۱). لذا به‌نظر اسکریونر(۲) مدیریت کلاس درس به‌مفهوم ایجاد شرایط لازم‌برای تحقق یادگیری است. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت که مهارت‌های‌مدیریت کلاس درس سنگ بنای کل موفقیت در تدریس است. اصطلاح مدیریت کلاس شامل کنترل دانشجویان در کلاس به کمک دیسیپلین (نظم و انضباط) و ایجاد محیط مناسب جهت تسهیل یادگیری و تغییر رفتار می باشد (۳).

انگیزه یکی از عوامل اساسی در یادگیری است و می تواند بر جنبه های مختلف رفتاری دانشجویان نیز در محیط‌های آموزشی مؤثر باشد (۴, ۵). با وجود اینکه عوامل زیادی بر عملکرد دانشجویان در دانشگاه مؤثر هستند ولی یکی از مؤثرترین آنها "انگیزه تحصیلی" می باشد. انگیزه با شاخص های رفتاری، هیجانی و شناختی دانشجو که صرف فعالیت های آموزشی می شود مرتبط است. کاملاً آشکار است دانشجویانی که انگیزه کافی نداشته باشند تلاش زیادی برای موفقیت نخواهند کرد و محققان زیادی انگیزه تحصیلی را تنها عامل دارای اثر مستقیم در موفقیت تحصیلی می‌دانند و معتقدند سایر عوامل مؤثر در موفقیت تحصیلی اثرات خود را از طریق انگیزه تحصیلی، بر روند تحصیلی دانشجویان اعمال می کنند (۶). بر اساس تئوری خودتنظیمی، افراد به دلایل و اهداف مختلفی اقدام به انجام فعالیت‌ها می کنند (۷, ۸). در انگیزش درونی فعالیت به علت علاقمندی و لذت بردن از کار صورت می گیرد و معمولاً دانشجویان دارای انگیزه درونی بالا برای انجام فعالیتهای دشوار، از هیچ تلاشی دریغ نمی کنند و از اشتباهات خود درس می گیرند(۹) این در حالی است که افراد دارای انگیزه بیرونی به علت عوامل بیرونی و غیرمرتبط با کار مانند پاداش و تنبیه اقدام به فعالیت می کنند (۱۰). عوامل متعددی مانند ویژگی های شخصیتی، سن، جنسیت و سال تحصیلی بر انگیزه تحصیلی مؤثر هستند (۷). انگیزه تحصیلی با موفقیت و عملکرد دانشجویان ارتباط مستقیم دارد و پیامدهای آموزشی را رقم می زند (۱۱). به طوری که Standage و همکارانش در این راستا بین میزان دستیابی به اهداف آموزشی و ابعاد مختلف انگیزه تحصیلی رابطه معناداری را گزارش نموده اند (۱۲).

آموزش جوهره اصلی هر نظام آموزشی و از عوامل اساسی در تربیت نیروی انسانی در راستای رشد و توسعه جوامع محسوب می شود. هدف از آموزش پرستاری تربیت دانش آموختگانی است که بتوانند به عنوان عضوی از تیم سلامت در عرصه های مختلف به ارائه خدمات بهداشتی، آموزشی ، پژوهشی، مشاوره ای، پیشگیری، مدیریتی و حمایتی، مراقبت های درمانی و توانبخشی بپردازند (۱۳). بنابراین با توجه به مسئولیت و نقش پرستاران در حفظ و ارتقاء سطح سلامتی جامعه، باید توجه ویژه ای به کیفیت آموزش دانشجویان پرستاری مبذول داشت(۱۴). که یکی از مهمترین جنبه ها برای دسترسی به این مهم، انگیزه دانشجویان پرستاری است. انگیزش در آموزش پرستاری نقش اساسی دارد، زیرا منجر به تربیت پرستاران با انگیزه می شود و سلامت جامعه را تحت الشعاع قرار می دهد. در این میان مدرسان نقش تعیین کننده ای در انگیزش فرآیند یادگیری دانشجویان دارند. یکی از وظایف اصلی مدرسان ، ایجاد انگیزه لازم برای یادگیری در دانشجویان به منظور افزایش میزان آگاهی، دانش و مهارت های تکنیکی و همچنین

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

آشنا ساختن آن ها با علوم پیشرفته و روش های نوین مراقبتی است (۱۵).

با وجود اینکه علاقه به حرفه از موارد ضروری و اولیه ارایه خدمات با کیفیت به افراد می باشد مطالعات انجام شده حاکی از آن است که انگیزه دانشجویان پرستاری در حد ضعیف و متوسط می باشد و میزان انگیزه آن ها در طول تحصیل کاهش پیدا می کند(۱۶, ۱۷). با کاهش انگیزه در رشته پرستاری که مستقیماً با جان افراد سر و کار دارد علاوه بر ایجاد مشکلات برای خود پرستاران همچنین سبب اثرات مخرب بر وضعیت سلامت جامعه می شود و در نتیجه سرمایه های مادی و معنوی بسیاری از بین می رود. یکی از مشکلات مهم و اساسی حرفه پرستاری، میزان ترک تحصیل زیاد این حرفه توسط دانشجویان این رشته در زمان تحصیل و بعد از فارغ التحصیلی است. هر ساله حدود ۱۵ تا ۲۰٪ دانشجویان پرستار ی در سراسر جهان از ادامه تحصیل در این رشته انصراف می دهند که یکی از مهم ترین دلایل ترک تحصیل و ترک شغل در پرستاری کاهش یا فقدان انگیزه این افراد است(۱۸). نتایج مطالعات مختلف علل بی انگیزگی دانشجویان پرستاری نسبت به رشته خود را یک مسأله چند فاکتوری می دانند که اهم آنها به قرار زیر می باشد: نگرش منفی افراد جامعه نسبت به این رشته، عدم رضایت شغلی، کمبود پرسنل پرستاری در بیمارستان ها، ناکافی بودن محتوای درسی این حرفه، فقدان پایگاه مثبت اجتماعی پرستاران، ناهماهنگی واقعیت با تصورات اولیه، رفتار نامناسب پرسنل بیمارستان با دانشجویان پرستاری، ناامن بودن محیط بیمارستان از نظر اخلاقی برای پرستاران، استاندارد نبودن بیمارستانها از نظرآموزشی و امکانات رفاهی، ناکافی بودن حقوق و مزایای این حرفه عدم وجود یا دسترسی به امکانات آموزشی در دانشکده های پرستاری(۱۶, ۱۸-۲۳). همچنین بر اساس نتایج یک مطالعه دیگر علل بی انگیزگی دانشجویان شامل علل فرهنگی- اجتماعی، آموزشی، مدیریتی، پژوهشی، ارتباطی و زمینه ای می باشد(۲۴). لذا از آنجایی که کیفیت آموزش پرستاری با سلامت عموم مردم سروکار دارد و از طرفی با عنایت به این نکته که مشکلات انگیزه در دانشجویان پرستاری به وفور مشاهده می شود، بنابراین مطالعه حاضر با هدف تعیین استراتژی های کلاس درس برای دانشجویان بی انگیزه انجام شد.

مواد و روشها:

مطالعه حاضر یک مرور یکپارچه از شواهد است که بر اساس روش بروم (Broome، ۲۰۰۰) در طی سه مرحله، جستجوی متون (search literature)، ارزشیابی داده ها (data evaluation)، و تحلیل داده ها(data analysis) انجام گردید(۱۹و۲۰). در مطالعه حاضر پایگاه‌های اطالعاتی،IranMedex، Magiran، SID EBSCO، EMBACE، MEDLINE، Irandocو CINAHL با کلید واژه های مدیریت کلاس درس، سبک های مدیریت کلاسی، روش های تدریس برای دانشجویان، دانشجویان بی انگیزه و Classroom Management, Unmotivated Student، Management Style instructional skill ، Classroom مورد جستجو قرار گرفت که۱۴۶۴ مقاله کامل و چکیده مقاله به دست آمد. معیارهای ورود مطالعات شامل: مطالعه در زمینه مدیریت کلاس درس و انگیزه دانشجویان ، مطالعه مروری و تحقیقی، مقالات چاپ شده از سال ۲۰۰۰، مقاله چاپ شده در مجلات داخل یا خارج کشور، زبان فارسی و انگلیسی، دسترسی به متن کامل مقالات.

مقالات در دو مرحله بررسی شدند؛ به این صورت که ۱۴۶۴ مقاله کامل و چکیده به دست آمده، در مرحله اول با حذف مقالات غیرمرتبط و تکراری ۲۱۳ مقاله باقی ماند و در مرحله دوم با مطالعه کل مقاله از میان مقالات، مطالعاتی که به بررسی سبک مدیریت کلاس درس و دانشجویان بی انگیزه پرداخته بود تعداد ۴۳ متن کامل مقاله چاپ شده وارد مطالعه شد.

جهت تحلیل داده ها بر اساس روش بروم، داده های استخراج شده از منابع اولیه در یک جمع بندی یکپارچه و واحد، نظم داده، طبقه بندی شده و خلاصه گردیدند. یک تفسیر کلی و بدون خطا از منابع اولیه، به همراه یک ترکیب

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

بدیع از شواهد، به عنوان اهداف مرحله آنالیز داده ها محسوب می شوند. پس از مقایسه یک به یک داده های استخراج شده، داده های مشابه طبقه بندی شده، سپس طبقات کدبندی شده و با هم مقایسه شده به طوریکه فرآیند تحلیل و ترکیب را جلو می برند. این روش شامل کاهش داده ها (Data reduction)، نمایش داده ها (Data display)، مقایسه داده ها (Data comparison)، جمع بندی نهایی و تعیین اعتبار(conclusion drawing and verification) است (۲۵). بدین منظور در مرحله تحلیل، اطلاعات جمع آوری شده از مطالعات به عنوان اطلاعات خام این مطالعه مروری مورد استفاده قرار گرفت. در طی جمع آوری داده ها هیچ تفسیری استفاده نشد و از عبارات اصل مقالات که توسط نویسنده به کار رفته بود، استفاده شد. روایی تحلیل‌ها از دو طریق مورد تأیید قرار گرفت. ۱) به وسیله استفاده از دو محقق که به طور مستقل از هم در طی فرایند تحلیل کار می‌کردند. ۲) دو محقق نتایج به دست آمده از تحلیل را به تأیید هم می رساندند و در صورت برخورد با مسئله با همدیگر در مورد آن بحث و با بررسی مجدد به توافق می رسیدند.

نتایج:

۴۳ مقاله متن کامل مورد بررسی قرار گرفت که در اکثر مطالعات (n=۲۰) از روش کمی استفاده شده بود، تعداد ۱۲ مقاله از روش کیفی و ۱۰ مطالعه از روش مروری و یک مقاله از روش ترکیبی استفاده کرده بودند. ۲۲ مطالعه بر روی دانشجویان و ۶ مطالعه بر روی معلمان انجام گرفته بود. تعداد نمونه از ۶ تا ۷۸۹۹ نفر متغییر بود. اکثر مطالعات از پرسشنامه نوع لیکرت(n=۱۴) برای جمع آوری داده‌ها استفاده کرده بودند .

با توجه به سؤال مطالعه، یافته های حاصل از بررسی متون نشان می دهد که چالش ها و راه‌کارهای متعددی در خصوص مدیریت کلاس درس برای تقویت انگیزش دانشجویان وجود دارد که در سه مضمون : ۱- استفاده از روش های نوین تدریس، ۲- بهبود محیط یادگیری و۳- بهبود تعاملات و ارتباطات قرار داده شد.

در رابطه با مضمون اول، امروزه شیوه های نوین و فعال تدریس توجه افراد مختلف را به خود جلب کرده است. مرور مطالعات نشان داد که اگر روش های نوین تدریس همانند: آموزش مبتنی بر مورد، شبیه سازی و ایفای نقش، PBL و ... به صورت جذاب، مناسب و جذاب و مبتنی بر زمینه و شرایط بومی ارائه شود می تواند در بهبود انگیزه مؤثر باشد.

در مورد مضمون دوم، محیط یادگیری از عوامل بسیار مؤثر در یادگیری است که به محیط فیزیکی و عاطفی تقسیم می شود. در خصوص بهبود محیط یادگیری مدرسین با تجربه می توانند محیط جذاب و با نشاط ایجاد کنند و محتوی درسی مورد علاقه، منسجم و هماهنگ با نیازهای دانشجویان و با تکیه بر تجارب واقعی و تاکید بر اهداف والا با استفاده از تکنولوژی، امکانات و تجهیزات آموزشی مناسب ارائه دهند.

در خصوص مضمون سوم، نتایج نشان داد که بین تعاملات و ارتباطات معلمین و دانشجویان در ایجاد انگیزه رابطه مثبتی وجود دارد. به طوری که با بهبود ارتباطات و کیفیت رفتارهای آموزشی مدرسان با ارائه آموزش های قبل و حین خدمت به آنان انگیزه دانشجویان بیشتر می شود. همچنین توجه به علایق، نیازها و ویژگی های فردی دانشجویان و استفاده از استراتژی های دانشجو محور با ارائه بازخورد توسط مدرس و بحث و حمایت رفتاری مثبت می تواند در این زمینه مؤثر باشد(جدول شماره۱).

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

جدول شماره ۱. راه‌کارهای مدیریت کلاس درس برای تقویت انگیزش دانشجویان

مضمون	راه کار	منابع
روش های نوین تدریس	• شیوه آموزشی تسلط گرا (mastery-oriented practices) • تکنیک های آموزشی خلاق • استراتژی های متناسب • رویکرد نوین تدریس • روش های آموزشی جذاب • سیستم آموزشی مبتنی بر PBL • شبیه سازی و ایفای نقش • تدریس مشارکتی و روش مبتنی بر زمینه و شرایط بومی • آموزش مبتنی بر مورد	(۳۹) (۴۰) (۲۷) (۴۱) (۴۲) (۴۳) (۳۵) (۳۴) (۳۳) (۴۴) (۳۰)
محیط یادگیری	• ارتقاء فرهنگ سازمانی • تاکید بر اهداف والا • ایجاد موقعیت های آموزشی مناسب • بهبود discipline • استفاده از مدرسین با تجربه • محیط جذاب و با نشاط • بهبود استقلال در محیط آموزشی • بهبود کیفیت محیط آموزش بالینی • محیط آموزشی هماهنگ با نیازهای دانشجویان • محتوی درسی مورد علاقه • تکنولوژی، امکانات و تجهیزات آموزشی • ساختارهای کلاس(فراشناخت، استقلال و وظایف) • بهبود درک مثبت از خود (self-concept) در دانشجویان • برنامه منسجم و تکیه بر تجارب واقعی • خودتنظیمی یادگیری	(۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰) (۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰) (۶۱) (۶۲)
تعاملات و ارتباطات	• توجه به علایق و نیازهای و ویژگی های فردی دانشجویان • بهبود ارتباطات • کیفیت رفتار های آموزشی معلمان	(۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۲۶)

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

	• ارائه بازخورد معلم و بحث	(۴۹)
	• استراتژی های دانشجو محور	(۶۷)
	• استراتژی های حمایت رفتاری مثبت	(۶۸)
	• آموزش های قبل و حین خدمت مدرسان	(۳)
	• نقش حمایتی معلم	(۶۹)
	• ارتباطات غیرکلامی	(۷۰)
	• ارائه تدریس منطبق با ویژگی های دانشجویان	(۷۱)
	• یکپارچه سازی فعالیت های کلاسی در جهت بهبود استقلال	(۷۲) (۵۴)
	• ویژگی های فردی معلم	(۷۳) (۷۴)

بحث:

از آن جایی که انگیزه دانشجویان جهت یادگیری یکی از مهمترین تعیین کننده های کیفیت و موفقیت در دستیابی به نتایج یادگیری می باشد، لذا این مطالعه با هدف توصیف راه کارهای مدیریت کلاس درس برای دانشجویان بی انگیزه انجام گرفت(۲۶).

انتخاب استراتژی های تدریس جز اساسی طراحی آموزشی می باشد که هدف آن کمک به دانشجویان در پردازش عمیق اطلاعات جهت ارتباط دادن به اطلاعات جدید با اطلاعات و تجربیات قبلی می باشد (۲۷). این مرور نشان داد که می توان جهت افزایش انگیزه دانشجویان استفاده از استراتژی های نوین تدریس ، بهبود محیط یادگیری و ارتقا ارتباطات و تعاملات بهره جست. در استفاده از روش های تدریس نوین می توان به استراتژی های مدیریت کلاس درس که توسط ولفگانگ به سه سبک مداخله گر، عدم مداخله گر، و تعامل گرا تقسیم می شود اشاره کرد. در سبک مداخله گر با ارائه پاداش و تنبیه رفتار دانشجویان تقویت شده و دانشجویان رفتارهای مناسب را یاد می گیرند، لذا برای مدیریت کلاس درس با این سبک باید درجه بالایی از کنترل را اعمال نمود. سبک غیر مداخله گر اعتقاد به یک محرک داخلی در دانشجویان دارد و برای تجلی آن محرک در جهان واقعی تلاش می کنند. مدرسان در این سبک، دانشجویان را مجاز به اعمال نفوذ در کلاس درس می دانند و پیشنهاد می کنند که باید در تعدیل رفتار دانش آموزان کمتر دخالت نمود. سبک تعامل گرا، رفتارهای مناسب را نتیجه تعامل دانشجویان با جهان خارج می داند و بر خلاف سبک های مداخله گر و غیر مداخله گر، پیشنهاد می کند که مسئولیت مدیریت کلاس درس بین دانش آموزان و معلمان مشترک باشد (۲۸).

مدیریت کلاس درس برای تمام مدرسان از مبتدی تا با تجربه بسیار مهم است چرا که مدیریت موثر دانشجویان سبب افزایش اعتماد به نفس در مدرس و به دانشجویان در دستیابی به اهداف آموزشی کمک می کند. با این وجود، انتخاب بهترین استراتژی مدیریت کلاس درس باید متناسب با کلاس و با توجه به دانش و تجربه مدرس باشد (۲۹).

بررسی متون نشان داد که می توان از روش های آموزش مبتنی بر مورد(۳۰)، آموزش مبتنی بر مسأله (۳۱)، آموزش مبتنی بر شبیه سازی و ایفای نقش (۳۲) ، تلفیق روش مبتنی بر مسأله و آموزش مبتنی بر شبیه سازی(۳۳)، روش تدریس مشارکتی و مبتنی بر زمینه(۳۴)، تکنیک های آموزشی خلاق و جذاب (۳۵)، برای ایجاد انگیزه در دانشجویان به نحو مناسب

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

استفاده کرد، لذا شیوه مناسب مدیریت کلاس درس برای دانشجویان بی انگیزه، استفاده از روش های نوین تدریس همراه با سبک مدیریت تعامل گرا می باشد.

بهبود محیط یادگیری و جو حاکم بر کلاس می تواند در عرصهٔ یادگیری و یاددهی متفاوت باشد؛ جو یا محیط، نمادی از برنامهٔ درسی بوده و به منزلهٔ روح و محیط حاکم بر کلاس درس می باشد و یک تعیین کننده رفتاری و نمودار ادراک دانشجو از محیط پیرامون خود در عرصه یادگیری است(۳۶). از آن جایی که محیط کلاس درس به عنوان یک عامل مهم از رفتار و یادگیری کلاس درس در نظر گرفته می شود و ارتباط قوی بین محیط کلاس درس و دستاورد(موفقیت) دانشجویان وجود دارد، لذا کلاس های درس منسجم و هدف محور سبب ارتقاء دیسیپلین کلاس درس و فرصت های بهتری برای یادگیری و موفقیت دانشجویان فراهم می کند. احترام و درک متقابل عناصر اساسی محیط کلاس درس بوده که نشان دهنده محیط یادگیری مهیج می باشد که روشی برای ایجاد محیط کلاس درس جذاب است، که در آن دانشجویان به تبادل ایده ها و کشف محتوای یادگیری جدید می پردازند. برای ایجاد یک محیط کلاس درس مناسب مدرس باید با سبک مدیریت کلاس درس با سبک دموکراتیک و بر اساس رابطه سازنده و مولد با دانشجویان عمل نماید . بررسی مروری نشان داد که به کارگیری مدرسین با تجربه و آگاه از استراتژی‌های نوین تدریس در ایجاد یک محیط کلاس درس جذاب، با نشاط، مورد علاقه دانشجویان که به اهداف والایی تأکید کند و در نهایت سبب خودتنظیمی یادگیری در دانشجویان می شود. در خودتنظیمی یادگیری، یادگیرنده اهداف و فعالیت های یادگیری، شناخت، انگیزه و رفتار خود را تنظیم و کنترل می کند و سبب مشارکت فعال یادگیرنده از نظر رفتاری، انگیزش، شناختی و فراشناختی در فرآیند یادگیری می شود که خود سبب بهبود انگیزش در دانشجویان می شود(۳۷).

یک دیگر از مضامینی که در مرور متون مشخص گردید ارتقاء تعاملات و ارتباطات در کلاس درس بود. تعاملات و ارتباطات بین مدرس و دانشجو نه تنها در جهت دسترسی به اهداف آموزشی بلکه مدرس به عنوان مشاور جهت تسهیل سایر مشکلات نیز برقرار می شود. این تعامل به منظور هدایت و راهنمایی دانشجو بسیار مهم بوده و سبب صمیمیت بیشتر بین مدرس و دانشجو و افزایش انگیزه دانشجویان می شود. به عبارتی آموزش مؤثر به استفاده صحیح از مهارت های ارتباطی بستگی دارد. ارتباط، از خصوصیات یک مدرس است که می تواند موجب تسهیل فرآیند آموزش شده و حتی نقص منابع و کمبود امکانات آموزشی را جبران کند یا بر عکس، بهترین موقعیت و موضوع تدریس را با عدم توانایی در ایجاد ارتباط مطلوب به محیطی غیر فعال وغیر جذاب تبدیل نماید. در فرایند ارتباط آموزشی عناصر و متغیرهای فراوانی نظیر مدرس، فراگیر، پیام و عوامل محیطی نقش دارند. ارتباط در فرایند آموزشی به صورت تبادل افکار و اطلاعات در یک تعامل دو طرفه بین مدرس و دانشجو انجام می گیرد. برقراری ارتباط دانشجو با مدرس باعث افزیش اعتماد به نفس و انگیزه یادگیری در دانشجو می گردد. مدرسان آموزشی ، بخصوص اساتید دانشگاه، لازم است با عوامل مؤثر در برقراری ارتباط آشنا باشند تا فرایند یاددهی- یادگیری را تسهیل نمایند. در واقع، آموزش مؤثر بستگی به مهارت های ارتباطی استاد دارد. توانایی برقراری ارتباط مؤثر یکی از شاخص های مهم تدریس اثربخش است و طبعاً می تواند تابعی از ویژگی های شخصیتی و علمی استاد باشد. ویژگی های متعدد مانند گشاده رویی، برخورد مثبت و انرژی دهنده و میل به هدایت یک استاد می تواند در برقراری ارتباط مؤثر باشد(۳۸). به طوری که مدرس می تواند از نیروی همدلی دانشجویان استفاده کرده و آنان را هم هدف، یاور، و همرزم خود سازد. اما اگر روش ارتباطی مدرس با دانشجویان نامناسب باشد، مدرس برای مدیریت کلاس مجبور به انتخاب لحن نامناسب بوده که اتخاذ این لحن در یک دوره موقت برخی از دانشجویان را به درس خواندن سوق می دهد اما در طولانی مدت ضمن کاهش اعتماد به نفس دانشجویان، انتقال انگیزه های واقعی، قویتر و ماندگارتر را برای

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

آموزش مورد غفلت قرار می دهد. در کنار این مسأله یک فضای انسانی ناسالم به وجود می آید که در آن نه تنها رابطه صمیمیت و درک متقابل بین مدرس و دانشجو برقرار نشده، بلکه به طور ناخودآگاه نوعی شرایط مخاصمه را بین مدرس و دانشجویان به ذهن متبادر می سازد که در آن مدرس دائماً در جبهه مقابل قرار دارد. این شیوه برای شکوفایی خلاقیت و توانایی‌های دانشجویان ناکارآمد بوده و انگیزش و امنیت ذهنی دانشجویان را کاهش می‌دهد.

بنابراین برای بهبود تعاملات مدرس باید سبک رهبری دموکراتیک را که در آن مدرس خود را به عنوان یکی از اعضای کلاس درس در نظر گرفته و با تبادل دیدگاه با دانشجویان آنها را در فعالیت ها دخالت داده شده و به سمت اهداف آموزشی هدایت می کند. چنین رفتاری دانشجویان را به انجام کارهای مشترک، مسئولیت پذیری، تنظیم اهداف والای یادگیری و ایجاد انگیزه ترغیب می کند.

نتیجه گیری:

با توجه به افزایش بی انگیزگی در دانشجویان پرستاری لزوم توجه به استراتژی های انگیزش در کلاس درس روز به روز بیشتر می شود. بنابراین نظام‌های آموزشی باید با تلاش گسترده و بهبود شرایط آموزشی و توجه به سه عامل اساسی: استفاده از سبک های نوین تدریس، تعاملات و ارتباطات مناسب و محیط یادگیری موجب بهبود انگیزش آموزشی دانشجویان شده و در جهت تربیت نیروی کارآمد، متخصص، ماهر و باانگیزه پرستاری جهت برطرف کردن نیازهای سلامتی جامعه اهتمام بیشتری ورزند.

تقدیر و تشکر:

احتراماً از تمامی اساتیدی که در نگارش این مقاله ما را یاری کردند کمال تقدیر و تشکر را داریم.

References

1- Laslett R, Smith C. ***Effective classroom management: A teacher's guide: Routledge***. 2002.

2- Scrivener J. ***Learning teaching: Heinemann Oxford***. 1994.

3- Mitchell MM, Bradshaw CP. ***Examining classroom influences on student perceptions of school climate: the role of classroom management and exclusionary discipline strategies***. J Sch Psychol. 2013; 51(5):599-610.

4- Brewer EW, Burgess DN. ***Professor's role in motivating students to attend class***. Journal of Industrial Teacher Education. 2005; 42(3); 23-47.

5- Moulavi P, Rostami K, Mohammadnia H, Rasoulzadeh B, F***adaei*** NA. E***valuation of the*** F***actors*** R***esponsible for the*** R***eduction of*** E***ducational*** M***otive of*** S***tudents in*** A***rdebil*** U***niversity of*** M***edical*** S***ciences***. journal of medical council of I.R.I. 2007; 25(1): 53-58. [Persian]

6-. Tucker CM, Zayco RA, Herman KC, Reinke WM, Trujillo M, Carraway K, et al. ***Teacher and child variables as predictors of academic engagement among low- income African American children.*** Psychology in the Schools. 2002;39(4):477-88.

7- Roohi G, Asayesh H. ***Students' academic motivation in Golestan university of medical sciences.*** Iranian Journal of Medical Education. 2012; 12(3): 152-159.. [Persian]

8- Ryan RM, Deci EL. ***Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions.*** Contemporary educational psychology. 2000; 25(1):54-67.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

9- Vansteenkiste M, Lens W, Deci EL. ***Intrinsic versus extrinsic goal contents in self-determination theory: Another look at the quality of academic motivation.*** Educational psychologist. 2006;41(1):19-31.

10- Walker CO, Greene BA, Mansell RA. ***Identification with academics, intrinsic/extrinsic motivation, and self-efficacy as predictors of cognitive engagement.*** Learning and individual differences. 2006; 16(1):1-12.

11- Tella A. ***The impact of motivation on student's academic achievement and learning outcomes in mathematics among secondary school students in Nigeria***. Eurasia Journal of Mathematics, Science & Technology Education. 2007;3 (2):149-56.

12- Standage M, Treasure DC. ***Relationship among achievement goal orientations and multidimensional situational motivation in physical education.*** British Journal of Educational Psychology. 2002;72(1); 78-103.

13- Mahram B, Hossein V, Mojali M, Hosseini M, Shaheidi L. ***Achievement to the educational goals of undergraduate nursing students from view point of students and head nurses.*** Journal of Nursing Education. 2013;1(2): 29-35.

14- Salehiyan M, Armat MR. ***Clinical experiences of nursing students, a qualitative study***. Journal of North Khorasan University of Medical Sciences. 2009;1(2):57-63.

15- Haniafi N, Parvizi S, Jolaee S. ***The role of clinical instructor in clinical training motivation of nursing students : a qualitative study.*** Iranian Journal of Nursing Research. 2012;7 (24):23-33.

16- Dalir Z, Shojaeian Z, Khodabandehlu Z. ***Survey on the motivation of nursing and midwifery students toward their field of study selection-Nursing and Midwifery School-1387.*** I.J.N.R. 2011; 6(20): 44-51.[Persian]

17- Bakhshandeh bavarsad M, Hakim AS, Azimi N, Latifi M, Ghalvandi H. ***Nursing Students Viewpoints about Educational Motivation and its Related Factors in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences.*** Research in Medical Education. 2015;7(1):35-44.

18- Joolaee S Mehrdad N, Bohrani N. ***A survey on nursing student's opinions toward nursing and reasons for giving it up***. Iranian Journal of Nursing Research. 2006; 1(1): 21-28. [Persian]

19- Kalyani M, Sharif F, Moattari M, Jamshidi N, Karami S. ***Decrease in motivation of nursing students: a qualitative study.*** Iranian Journal of Nursing Research. 2011;6:47-58.

20- Oudi D, Nasiriforg A, Pasban F, Kianfar S. ***Determining the effective factors on educational motivation in nursing students.*** Modern Care Journal (Scientific Quarterly of Birjand Nursing & Midwifery Faculty). 2006;3(1): 9-35. [Persian]

21- Abbas pour S, Hasan zedeh M. ***Motivations for the Choice of the Nursing Course in Faculty of Nursing in Torbat Heidariyeh.*** Journal of Nursing and Midwifery Urmia University of Medical Sciences. 2008;6(2):71-4. [Persian]

22- Abedian K, Shahhosseini Z. ***Factors Affecting Students' Motivations for Choosing Nursing as a Career: A Cross-Sectional Study.*** Quarterly Journal of Health Breeze. 2013;1(3):26-32. [Persian]

23- Farsi Z, Dehghan Nayeri N, Negarandeh R, Broomand S. ***Nursing profession in Iran: an overview of opportunities and challenges.*** Japan journal of nursing science. 2010;7(1):9-18.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

24- Kalyani M, Sharif F, Moattari M, Jamshidi N, Karami S. ***Decrease in motivation of nursing students: a qualitative study.*** Iranian Journal of Nursing Research. 2011;6(21):47-58. [Persian]

25- Whittemore R, Knafl K. ***The integrative review: updated methodology.*** Journal of advanced nursing. 2005;52(5):546-53.

26- Rose S. ***Academic success of nursing students: Does motivation matter?.*** Teaching and Learning in Nursing. 2011;6(4):181-4.

27- Xu J-h. ***Toolbox of teaching strategies in nurse education.*** Chinese Nursing Research. 2016;3(2):54-7.

28- Rahimi M, Asadollahia F. ***EFL teachers' classroom management orientations: investigating the role of individual differences and contextual variables.*** Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2012;31:43-8. [Persian]

29- Sueb R. ***Pre-service Teachers' Classroom Management in Secondary School: Managing for Success in Teaching and Learning***. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2013;90:670-6. [Persian]

30- Yoo M-S, Park H-R. ***Effects of case-based learning on communication skills, problem-solving ability, and learning motivation in nursing students.*** Nursing & Health Sciences. 2015;17(2):166-72.

31- Yardimci F, Bektas M, Ozkutuk N, Muslu GK, Gerceker GO, Basbakkal Z. ***A study of the relationship between the study process, motivation resources, and motivation problems of nursing students in different educational systems.*** Nurse Educ Today. 2016;48:13-8.

32- Oh P-J, Jeon KD, Koh MS. ***The effects of simulation-based learning using standardized patients in nursing students: A meta-analysis.*** Nurse Education Today. 2015;35(5): 6-15.

33- Roh YS, Kim SS. ***Integrating Problem-Based Learning and Simulation: Effects on Student Motivation and Life Skills.*** Computers, informatics, nursing : CIN.2015; 33(7): 278-284.

34- Hasanpour-Dehkordi A, Solati K. ***The Efficacy of Three Learning Methods Collaborative, Context-Based Learning and Traditional, on Learning, Attitude and Behaviour of Undergraduate Nursing Students: Integrating Theory and Practice.*** J Clin Diagn Res. 2016;10(4): 1-4.

35- Fawaz MA, Hamdan-Mansour AM. ***Impact of high-fidelity simulation on the development of clinical judgment and motivation among Lebanese nursing students.*** Nurse Educ Today. 2016;46:36-42.

36- Noroozi ra, Nosrati Hashi k ,Hatami m, Mottaghi z. ***Evaluating the Relationship between University Atmosphere and University Students' Educational Motivation. (Contact Quality, Cooperation Quality, Student-Centeredness, Emotional Relations) (Case Study.*** Scientific Journal Management System. 2015;5(14):77-100.

37- HajShamsayi M, Kareshki H, AmineYazdi SA. ***Testing the model of mediator role of self-regulation in relation between Classroom socio-mental climate and maladjustment.*** Journal of school psychology. 2014;3(3):136-43.

38- Ghadami A, Salehi B, Sajadi S, Naji H. ***Students' points of view regarding effective factors in establishing communication between students and faculty members.*** Iranian Journal of Medical Education. 2007;7(1):149-54. [Persian]

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

39- Schiefele U, Schaffner E. ***Teacher interests, mastery goals, and self-efficacy as predictors of instructional practices and student motivation.*** Contemporary Educational Psychology. 2015;42:159-71.

40- Raines DA. ***An innovation to facilitate student engagement and learning: Crossword puzzles in the classroom***. Teaching and Learning in Nursing. 2010;5(2):85-90.

41- Robley LR, Farnsworth BJ, Flynn JB, Horne CD. T***his new house: Building knowledge through online learning***. Journal of Professional Nursing. 2004;20(5):333-43.

42- Ishak NM, Yunus MM, Rahman SA, Mahmud Z. ***Effects of FLEP on Self-Motivation and Aspiration to Learn Among Low-Achieving Students: An Experimental Study across Gender.*** Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2010;7:122-9.

43- Yardimci F, Bektas M, Ozkutuk N, Muslu GK, Gerceker GO, Basbakkal Z. ***A study of the relationship between the study process, motivation resources, and motivation problems of nursing students in different educational systems.*** Nurse Educ Today. 2017;48:13-8.

44- Oh PJ, Jeon KD, Koh MS. ***The effects of simulation-based learning using standardized patients in nursing students: A meta-analysis.*** Nurse Educ Today. 2015;35(5): 6-15.

45- Arens AK, Morin AJS, Watermann R. ***Relations between classroom disciplinary problems and student motivation: Achievement as a potential mediator?.*** Learning and Instruction. 2015;39:184-93.

46- Kilday JE, Lenser ML, Miller AD. ***Considering students in teachers' self-efficacy: Examination of a scale for student-oriented teaching.*** Teaching and Teacher Education. 2016;56:61-71.

47- Elmelid A, Stickley A, Lindblad F, Schwab-Stone M, Henrich CC, Ruchkin V. ***Depressive symptoms, anxiety and academic motivation in youth: Do schools and families make a difference?.*** J Adolesc. 2015;45:174-82.

48- Aktas YY, Karabulut N. ***A Survey on Turkish nursing students' perception of clinical learning environment and its association with academic motivation and clinical decision making.*** Nurse Educ Today. 2016;36:124-8.

49- Bengtsson M, Ohlsson B. ***The nursing and medical students motivation to attain knowledge .***Nurse Educ Today. 2010;30(2):150-6.

50- Selvi K. ***Motivating factors in online courses.*** Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2010;2(2):819-24.

51- Kalanzadeh GA, Soleimani H, Bakhtiarvand M. ***Exploring the Influence of Using Technology on Iranian EFL Students' Motivation.*** Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2014;98:814-23.

52- Peng S-L, Cherng B-L, Chen H-C, Lin Y-Y. ***A model of contextual and personal motivations in creativity: How do the classroom goal structures influence creativity via self-determination motivations?.*** Thinking Skills and Creativity. 2013;10:50-67.

53- Bergsmann EM, Lüftenegger M, Jöstl G, Schober B, Spiel C. ***The role of classroom structure in fostering students' school functioning: A comprehensive and application-oriented approach.*** Learning and Individual Differences. 2013;26:131-8.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

54- Griffin BW. ***Perceived autonomy support, intrinsic motivation, and student ratings of instruction.*** Studies in Educational Evaluation. 2016;51:116-25.

55- Hardré PL, Sullivan DW. ***Student differences and environment perceptions: How they contribute to student motivation in rural high schools.*** Learning and Individual Differences. 2008;18(4):471-85.

56- Urdan T, Schoenfelder E. ***Classroom effects on student motivation: Goal structures, social relationships, and competence beliefs.*** Journal of School Psychology. 2006;44(5):331-49.

57- Meece JL, Anderman EM, Anderman LH. ***Classroom goal structure, student motivation, and academic achievement.*** Annual review of psychology. 2006;57:487-503.

58- Karabulut N ,Aktaş YY, Alemdar DK. ***The relationship of clinical learning environment to nursing students' academic motivation.*** Kontakt. 2015;17(1): 6-12.

59- Zhang Z-J, Zhang C-L, Zhang X-G, Liu X-M, Zhang H, Wang J, et al. ***Relationship between self-efficacy beliefs and achievement motivation in student nurses.*** Chinese Nursing Research. 2015;2(2-3):67-70.

60- Park BH, Ko Y. ***Hospital preferences of nursing students in Korea: a discrete choice experiment approach***. Hum Resour Health. 2016;14(1):58.

61- Edward K-l, Warelow P, Hemingway S, Hercelinskyj G, Welch A, McAndrew S, et al. ***Motivations of nursing students regarding their educational preparation for mental health nursing in Australia and the United Kingdom: a survey evaluation.*** BMC Nursing. 2015;14(1):29.

62- Haji SM, Kareshki H, Amin YS. ***Testing the Model of Mediator Role of Self-Regulation in Relation Between Classroom Socio-Mental Climate and Maladjustment***. 2014.

63- Yunus MM, Osman WSW, Ishak NM. ***Teacher-student relationship factor affecting motivation and academic achievement in ESL classroom***. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2011;15:2637-41.

64- Maulana R, Opdenakker M-C, Bosker R. ***Teachers' instructional behaviors as important predictors of academic motivation: Changes and links across the school year.*** Learning and Individual Differences. 2016;50:147-56.

65- Erdogan M, Kurt A. ***A Review of Research on Classroom Management in Turkey***. Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2015;186:9-14.

66- Bronson S. ***Autonomy support environment and autonomous motivation on nursing student academic performance: An exploratory analysis***. Nurse Educ Today. 2016;44:103-8.

67- Dyck JM, Oliffe J, Phinney A, Garrett B. ***Nursing instructors' and male nursing students' perceptions of undergraduate, classroom nursing education.*** Nurse Educ Today. 2009;29(6):649-53.

68- Kunter M, Baumert J, Köller O. ***Effective classroom management and the development of subject-related interest.*** Learning and Instruction. 2007;17(5):494-509.

69- Koc M. ***Let's make a movie: Investigating pre-service teachers' reflections on using video-recorded role playing cases in Turkey.*** Teaching and Teacher Education. 2011;27(1):95-106.

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

70- Radford J, Bosanquet P, Webster R, Blatchford P. ***Scaffolding learning for independence: Clarifying teacher and teaching assistant roles for children with special educational needs.*** Learning and Instruction. 2015;36:1-10.

71- Zeki CP. ***The importance of non-verbal communication in classroom management.*** Procedia - Social and Behavioral Sciences. 2009;1(1):1443-9.

72- Jiang Y, Bong M, Kim S-i. ***Conformity of Korean adolescents in their perceptions of social relationships and academic motivation***. Learning and Individual Differences. 2015;40:41-54.

73- Hardré PL, Sullivan DW. ***Teacher perceptions and individual differences: How they influence rural teachers' motivating strategies.*** Teaching and Teacher Education. 2008;24(8):2059-75.

74- Froneman K, Du Plessis E, Koen MP. ***Effective educator-student relationships in nursing education to strengthen nursing students' resilience***. Curationis. 2016;39(1):1595. [Persian]

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]

Classroom management for unmotivated students

Ghiasvandian SH (PhD)[1], Varaei SH (PhD)[2], Yadeghari MA(PhD)[3], Pourrahimi A(MSc)[4], Aghajanloo A (PhD)[5*]

[1] Associate Professor, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[2] Assistant professor, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[3] PhD Candidate, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
[4] MSc, Faculty of Nursing and Midwifery, Zanjan University of Medical Sciences, Zanjan, Iran.
[5] PhD Candidate, School of Nursing and Midwifery, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.

Received: 7 Jan 2017 ***Accepted***: 9 Aug 2017

Abstract

Introduction: Motivation is essential for increasing the quality of nursing education. This study aims to review published evidence on management of classrooms for unmotivated students.

Methods: An integrative review of evidence based on Broom protocol was conducted in three stages; literature search, data evaluation and data analysis. Databases of SID, Magiran, IranMedex, Irandoc, MEDLINE, EMBASE, EBSCO and CINAHL were all searched. The searched key words were classroom management, unmotivated, students, management style in classroom and instructional skill. Of 1464 full texts and abstracts identified 43 articles were chosen based on inclusion criteria. For data analysis, data extracted from primary sources, after comparing one by one, data were integrated, ordered, categorized and summarized.

Results: there are variety of challenges and solutions for classroom management to boost students' motivation, which categorized in three themes: use of modern teaching methods, improve the learning environment and improve interaction and communication.

Conclusion: A new instructional strategy should be used for the improvement of classroom management to motivate unmotivated students.

Key words: Classroom management, motivation, nursing, integrative review of literature.

This paper should be cited as:
Ghiasvandian SH, Varaei SH, Yadeghari MA, Pourrahimi A,Aghajanloo A **.** ***Classroom management for unmotivated students*****.** J Med Edu Dev; 12(1,2): 13-26.

**** Corresponding Author: Tel: +9193481798, Email: aliaghajanloo2001@yahoo.com***

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-11-08]